

189. การทดสอบสายพันธุ์ เบญจมาศที่เหมาะสม ในแต่ละเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

The Study of competing the best variety of *Chrysanthemum Dendranthemum grandiflora* in North East of Thailand การทดลองย่อย การทดสอบสายพันธุ์ เบญจมาศที่เหมาะสม ในแต่ละเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (The Study of competing the best variety of *Chrysanthemum Dendranthemum grandiflora* in North East of Thailand)

พฤษภ คงสวัสดิ์ วิทยา จำปาแก้ว จงวัฒนา พุ่มศิริชัย

บทคัดย่อ

เบญจมาศ (*Dendranthemum grandiflora*) เป็นพืชวันสั้น ดอกจะพัฒนาหากช่วงกลางวันสั้นกว่า 13.5 ชั่วโมง โดยทั่วไปเบญจมาศที่นิยมปลูกเป็นไม้ตัดดอก มี 2 ประเภท คือ 1. กลุ่มพันธุ์เบญจมาศกลุ่มผลิตดอกเดี่ยว (Standard Type) เป็นเบญจมาศที่มีดอกขนาดใหญ่ แต่ละต้นเลี้ยงให้มี 3-4 กิ่ง และแต่ละกิ่งให้มีเพียง 1 ดอก และ 2. กลุ่มพันธุ์เบญจมาศกลุ่มผลิตดอกช่อ (Spray Type) เป็นเบญจมาศที่มีดอกขนาดเล็กกว่า แต่ละกิ่งมีหลายดอก และมี 3-4 กิ่งต่อต้น หรืออาจมีมากกว่านี้ ตัดดอกขายในลักษณะเป็นกิ่งหรือต้องขายทั้งต้น เบญจมาศเป็นพืชที่มีการปลูกเพื่อในการบริโภคในประเทศมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกส่วนใหญ่ในภาคเหนือตอนบนหรือบนพื้นที่สูงซึ่งมีพื้นที่จำกัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปลูกเบญจมาศเพียงในช่วงฤดูหนาว จึงได้ทดลองพันธุ์เบญจมาศใหม่ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยทำการทดลองแบบ RCBD มี 12 กรรมวิธี จำนวน 3 ซ้ำๆ ละ 10 ต้น แปลงขนาด 1x2 เมตร มีกรรมวิธี คือ พันธุ์เบญจมาศจำนวน 12 สายพันธุ์ ได้แก่ กลุ่มพันธุ์ดอกเดี่ยว 6 พันธุ์ ได้แก่ สโนดอนขาว สโนดอนเหลือง เรโซมี รีบอลเน็ต อัลลิอัล ลิจิ ไวท์ โดยมีพันธุ์ โรวาริ เป็นพันธุ์เปรียบเทียบกับกลุ่มพันธุ์ดอกช่อ 4 พันธุ์ ได้แก่ ชมพูหวาน จาร์กัลว เรด 001 โพลาลิส โกลด์เดนโพลาลิส โดยมีพันธุ์ เรแกนชันนี่ เป็นพันธุ์เปรียบเทียบกับ ทำการทดลอง 3 ปี ในกลุ่มพันธุ์เบญจมาศผลิตดอกเดี่ยว เบญจมาศพันธุ์ สโนดอนเหลือง มีอายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ยสั้นที่สุดคือ 84.93 วัน และ พันธุ์ โรวาริ มีอายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ยนานที่สุดคือ 105.17 วัน แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เบญจมาศพันธุ์ เรโซมี มีความยาวก้านดอก ความกว้างดอก ความหนาดอกมากที่สุดคือ 6.80 ซม. แต่มีอายุการปักแจกันสั้นที่สุด ส่วนกลุ่มพันธุ์เบญจมาศกลุ่มผลิตดอกช่อ พบว่า เบญจมาศพันธุ์ ชมพูหวาน มีอายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ยสั้นที่สุดคือ 91.50 วัน และ พันธุ์ โกลด์เดนโพลาลิส มีอายุเก็บเกี่ยวเฉลี่ยนานที่สุด 112 วัน แต่ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เบญจมาศพันธุ์ โพลาลิส มีความยาวก้าน ดอกความหนาดอก และ จำนวนดอกต่อช่อมากที่สุด เบญจมาศพันธุ์ จาร์กัลว เรด 001 มีความกว้างดอกมากที่สุด และ เบญจมาศพันธุ์ โกลด์เดนโพลาลิสมีอายุการปักแจกันมากที่สุด จากผลการทดลองสรุปได้ว่า 1. กลุ่มเบญจมาศพันธุ์ดอกเดี่ยว ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (แหล่งผลิตที่ระดับ 100 เมตรจากระดับน้ำทะเล) คือ พันธุ์ เรโซมี พันธุ์ ลิบบอนเน็ต พันธุ์ สโนดอนเหลือง และ พันธุ์ สโนดอนขาวตามลำดับ 2. กลุ่มเบญจมาศพันธุ์ดอกช่อ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (แหล่งผลิตที่ระดับ 100 เมตรจากระดับน้ำทะเล) คือ พันธุ์ โพลาลิส พันธุ์ โกลด์เดนโพลาลิส พันธุ์ ชมพูหวาน และ พันธุ์ จากัวร์ เรด 001 ตามลำดับ คำแนะนำการปลูกเบญจมาศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรปลูกในช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม จะให้ดอกที่มีคุณภาพดีที่สุด หากปลูกหลังเดือนมกราคม ดอกไม่มีการพัฒนาหรือเกิดช่อดอกวันยาว